

„Eesti Päevaleht“, 15. IV '04

Saatust suure vene hingele kallal

► Reedel esietendub Estonia teatris Pjotr Tšaikovski ooper „Padaemand“. Aleksander Puškini samanimelisel jutustusel põhineva müstilise alatooniga teose toob lavale Estonia raudvara: lavastaja Arne Mikk, muusikaline juht ja dirigent Eri Klas ning kunstnik Eldor Renter.

Neile sekundeerivad peaaegu kolm koosseisu lauljaid, lisaks külalisesinejad Lätist. Nii peategelastele kui lavalettoojatele on see esimene kokkupuude „Padaemandaga“. Viimati oli ooper Estonia repertuaaris 1957. aastal.

19. sajandi Peterburis hargnev lugu räägib suurest vene hingest ja veel suurematest kirgedest – mägurlus, armukirg, pime ahnus – mis paratamatult traagilise lahenduse leiavad. Dilemmad, mis saatust Hermannit, Liisa, krahvinna ja teiste teele saadab, ei ole kerged ning murravad ükshaaval igati, kes valikuid langetada ei suuda. *Grand finale* jätab lavale põrnu sõgeda õnneotsija, kes otsustaval hetkel lasi „padaemanda“ suurel saladusel võitootavatest õnnekaartidest siiraste tunnete ja Liisa armastuse vahele trügida. Saatust naerab, nagu ikka, viimasena.

Arne Mikk peab Tšaikovski ooperit dramaturgiliselt intrigeerivaks, kuid on ise jäänud siiski algsele atmosfäärile truuks, kuigi teab rääkida ka nõukogude aega toodud pioneerikooridega ja miilitsavormi surutud lavastusest.

Kostüümid maskiballistseenis on pompöössed, lavakujundus flirdib kaardipaki-motiividega, grimeerijatel on krahvinna moondumismängud tõsiseks väljakutseks.

Kohustusliku ja traditsioonilise kireva vormi taustal, mis ikka euroopaliku ooperiga kaasneb, põimub slaavi äkilisus ja tundesuurus – ennastohverdav, liialdustesse kalduv ja traagikat nooliv. Mis ka muusikas suurejooneliselt väljenduse leiab. Tšaikovski ise oli ooperiga üdini rahul ning kirjutas pärast esietendust oma õepojale naljatlevalt: „Nüüd näib mulle, et kogu maailma ajalugu jaguneb kahte perioodi: esimesse kuulub kõik, mis on toimunud alates maailma loomisest kuni „Padaemanda“

Krahvinna ehk „padaemanda“ roll pakub Riina Airenele mitmeid ümberkehastumisi.

FOTO: RAIGO PAJULA

loomiseni. Teine periood algas kuu aega tagasi...”

Eri Klasi sõnul on Estonia esietendusele lubanud tulla ka ooperiteatrite esindajad Lätist, Venemaalt ja Soomest, kellel plaan ooper oma repertuaari võtta, ning ta loodab, et noortel lauljatel avaneb võimalus külalistena ka tulevastes „Padaemandates“ kaasa teha. Tema kui dirigendi jaoks on „Padaemand“ ääretult nüansirikas teos, mis ei saa kunagi valmis. „Geeniuse 44 päevaga loodud geniaalne ooper on meile kõigile parajaks eksamiksi“, tunnistas Klas pressikonverentsil. Ja Arne Mikk lisas, et kui peaks kehvasti minema, siis sai vale kaart valitud. Kui „Padaemandat“ tsiteerida, siis elu ongi mäng, ehk kellel ei vea kaardimängus, sel veab armastuses.

Margit Tõnson